

Továbbképzés

A Történelemtanárok Egyletének kezdeményezésére a pedagógus-továbbképzés aktuális kérdései kerültek sorra azon a szakmai vitán, melyre a rendezők a szakmai civil szervezeteket hívták meg, s a főhatóság illetékes köztisztviselői és testületi tagjai adnak számot a legfontosabb fejleményekről.

Pedagógus a társadalomban

A Magyar Pedagógiai Társaság tematikus választmányi ülésén a „Pedagógus a társadalomban, a pedagógus az iskolában” témát vitatják meg. Az előkészületek során az elnökség javasolta, hogy képezze a vita tárgyát az a kérdés is, hogy az iskola világában mennyire az agresszió alanya, s mennyire agresszió áldozata maga a pedagógus.

Gyermekszínháték

A Magyar Drámapedagógiai Társaság ez évben is meghirdette a Weöres Sándor Gyermekszínhátészó Fesztivált. Az országos találkozó színhelye hagyományosan immár: Tatabánya. Ideje: június.

Alternatív pedagógiák

Nagykörösön a Református Tanítóképző készűl az áprilisi, alternatív pedagógiákról szóló konferenciára. Idetartozó hír az is, hogy a Főiskola gyakorló iskolájában Jena-Plan-csoport indult.

Esélyegyenlőség

Az Iskolai Esélyegyenlőségért Egyesület kezdeményezésére több országos szakmai szervezet adott ki deklarációt arról, hogy az iskolai esélyegyenlőség problematikáját a választási programok kulcsfontosságú kérdésének kell tekinteni, hiszen az iskolarend-

szert kettészakadása – olvasható a drámai dokumentumban – a társadalom elemi integráltságát veszélyezteti. Az aláírók a fenti egyesületen kívül: Kisiskolák Szövetsége, Gyermekbarátok Magyarországi Mozgalma, Magyar Pedagógiai Társaság, Gyermekérdekek Magyarországi Fóruma. Az Egyesület közgyűlésén csatlakozott az ÁMK OE és a Szaktanácsadók Egyesülete is.

ODT-házirend

Az Országos Diákjogi Tanács útmutatót adott ki az iskolai házirendek készítéséről.

Kulturális törvény

Az Általános Művelődési Központok Országos Egyesülete a kulturális törvénynek az intézménytípusra gyakorolt hatásáról rendezett tanácskozást. A választmányi ülés után várhatóan a hagyományos ÁMK-s rendezvényen, a Bajai Őszön is ez a rendelkezés áll majd az érdeklődés középpontjában. Az ÁMK-sok országos színhátészó és hagyományörző találkozózt is szerveznek.

Vass Lajos emléke

A Vass Lajos Népzenei Egyesület meghirdette a névadó tiszteletére rendezendő országos népzenei versenyt.

Budapest 125

A Tájak, Korok, Múzeumok Egyesület a főváros „születésnapjára”, Pest, Buda és Óbuda egyesítésének évfordulójára készűl akcióival.

Borsod Műhely

A KOMA és a Soros Alapítvány támogatásával folytatódik a Borsod Műhely továbbképző kurzus-sorozata, ahol a honismeret-életmód műveltségi területek tanításához alkalmazott „keresztantervet” gyakorolják

be a kollégák. Izsófalván a drámajáték társult az alapprogramhoz, a kazincbarcikai úvárosi iskolában pedig a mentálhigiéné.

Fényes szellők

Több civil szervezet összefogásából emlékkötet készül *Szokolszky István*nak, az egykori veszprémi népi kollégium, a „Batsányi” igazgatójának, a századközép jeles hazai didaktikusának tiszteletére. A kötetet a Fényes Szellők Baráti Kör márciusi ülésén mutatták be.

Számítógépes oktatás

Kiskunhalason a Kertvárosi Általános Iskolában az iskola tanárainak kezdeményezésére széleskörű érdeklődés mellett rendeztek nyilvános bemutatót számítógépes oktatóprogramokról. A szervezők több gyártót is meghívtak, hogy mutassák be korszerű eszközparkjukat. Ez esetben immár nem a számítógép-használat állt a középpontban, hanem az a kérdés: különböző tantárgyak tanítása során milyen programok alkalmazhatók.

Még egyszer 1848

Az Egyszólam és a Kalamajka együttesek közösen adták ki a „Megütik a dobot” című CD-t, melyen a forradalom és a szabadságharc dalai hallhatók, hitelességet idéző előadásmódban.

Gerő András az 50 év előtti centenárium történetét dolgozta fel új könyvében, tetten érve azt a történelmi pillanatot, amikor a háború utáni demokratikus ifjúsági pezsgés egyenirányítva „átáll” a fordulat évének előkészítésére. „Az államosított forradalom” a könyv címe.

Czabán Samu-díj

Rozsnyón, a hagyományos Czabán Samu Pedagógiai Napokon gyűlt össze a szlovákiai magyar tanárság, tanítótság. A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége legnagyobb szakmai rendezvényén megju-

talmazzák a sikeres magyar pedagógusokat és növendékeiket. A legmagasabb díjat, a Czabán Samu-díjat 1998-ban *Oláh Imre* matematika-fizika szakos tanár kapta meg.

Dr. Spock

A 92 évesen elhunyt, életében legendává vált nagyhatású amerikai gyermekorvos könyvét adta ki a Glória Kiadó. Címe: *Családépítő Kézikönyv*.

Jelentés '97

Az Országos Közoktatási Intézet *Lantern Judit* és *Halász Gábor* szerkesztésében immár másodízben adta ki a közoktatásról szóló átfogó kutatói jelentést. A kötet az elmúlt évet tekinti át. Elkészítette az Országos Köznevelési Tanács is törvénybe foglalt feladatát: megírta „jelentését” az 1997-es évről. A kiadvány nyomdában van.

ÖTATE

Szervezetének megújításáról döntött Encsen, a Kisiskolák Országos Szakmai Konferenciáján az Összevont Tanulócsoportban Tanítók Egyesülete. Az elnök *Nagy Jánosné*, sajóecsegfalvi tanítónő maradt, a vezetőséget alelnök erősíti.

Könyvtárosok Egyesülete

Megrendezték a Könyvtárosok Egyesületének tisztújító közgyűlését, ahol elfogadták az új alapszabályt és megválasztották az elnökséget. Az egyesület új elnöke *Kalmárné Morcsányi Rozália* könyvtárostanárrá, szaktanácsadó lett (Szolnok). Az elnökség tagjai: *Dán Krisztina* FMPSZ (Bp.), *Homor Tivadar* (Győr), *Celler Zsuzsanna* OPKM (Bp.), *Ambrus Zoltánné* VII. ker. (Bp.), *Szalkmári Klára* XXII. ker. (Bp.), *Varga Zsuzsanna* FMPSZI (Székesfehérvár).

Különös fajta ember ez a kurátor. Mármost aki a kuratóriumban ül. Én is ülök egyben, természetesen nem irodalmi kuratórium, hát látom, hogy milyen különös. Ülünk, és ítélkezünk bizonyos pénzekről, amik nem a mieink, miközben pedig érezzük, hogy a pénz mégiscsak a miénk, hiszen mi osztjuk szét, és ez büszkeséggel tölt el bennünket. A kiváltságosok büszkeségével. Mi *adni tudunk*. *Mi tudunk adni*. Mi vagyunk, akik meg tudják mondani, kinek adható a pénzből, és kinek nem kell adni. Szempontjaink vannak. Mi tehát többet tudunk az egyszerű halandóknál, azoknál mindenképpen, akiknek adunk, mert nem ők adnak nekünk, mi tehát nyilván értékesebbek is vagyunk náluk, így az is az, amit művelünk. (Természetesen mi magunk is érdekeltek vagyunk a pénzek elosztásánál, mint leendő kedvezményezettek. Ilyenkor kimegyünk a terebről, és a bent maradtak ítélnek fölöttünk. Bizony, ritkán esik meg, hogy az egyik kuratóriumi tag nem ad a másik kuratóriumi tagnak, vagy annak, amit képvisel, még mit nem, hát akkor neki sem adna a másik, illetve az általa támogatottak is kimaradnának a szórásból. Döntés után visszatérünk a döntés termébe, és ott közlik velünk, hogy kaptunk valamit. Na, ez derék, konstatáljuk magunkban. Ez így elvárhatóan helyes.)

A kissé általánosított életkép még tovább általánosítható, természetesen. Az egyszerű halandó művész/művészetpártoló helyzete természetesen megváltozik azzal, hogy kurátor lesz. Jelentősen kiváltságosodik. Azáltal, hogy függetlenedik az általa előállított – vagy elő nem állított – értékektől, az érinthetetlenek és vitathatatlanok felsőbb kasztjába jut. A közepes műveket sem előállító író, a két új hangot sem megtaláló zenész, az egyetlen értékelhető elemző munkával sem előrukkoló kritikus, a csak bukásokat prezentáló rendező, a politikában megbukott művészetpártoló, az érdektelen pacsmagokkal tolakodó festő, az izlésficamokat produkáló szobrász, a dögunalmat dögunalmasan megörökítő fotós villámgyorsan fölébe kerül a (köz)megítélésben a jó vagy kiváló írónak, az eredeti kompozíciókkal jelentkező zeneszerzőnek, az elmélyült tanulmányokat és könyveket író irodalomtörténésznek, a színházat megújítani igyekvő, vagy legalább a szakmát mélyen ismerő rendezőnek, az invenciózus festőnek és a zseniális szobrászknak, a lélegzetelállítóan izgalmas fotósnak, és még hosszan sorolhatnánk.

Hogy miért? A magyarázat viszonylag egyszerű. Aki pénzt oszt, az hatalommal bír. Aki hatalommal bír, attól vagy félnek, vagy függő viszonyban vannak azok, akik a hatalmának kiszolgáltatottan kell éljenek és alkossanak. Nos, ez a kiszolgáltatottság sem olyan egyértelmű. Mert azzal, hogy sok jó alkotónak is ad a kurátor, természetesen azt a látszatot kelti, hogy csak azok a jók, akinek ő ad. Attól jók, hogy ő ad nekik, kvázi, a jóságuk kiváltó oka sem az általuk előállított mű, sokkal inkább a kurátor által bennük meglátott értékelhetőség. A jóság vagy kiválóság tehát a kurátor által megadott lehetőség függvénye. A többiek (akik sem nem akarnak/tudnak félni tőle, sem nem akarnak a kurátor függvényei lenni azzal, hogy például kéri a támogatását, amit ez az emberfajta fölöttébb szeret, sőt, azt merik mondani, bizony, ez a kurátorkirályocska szájalmasan meztelen) az érdektelenek, a minőség alattiak, a futottak még listába kerültek. És a köztudat ezt könnyedén el is hiszi, mert a köztudat arra van, hogy az ilyesmit kanonizálja. Ezek a többiek tehát a fejük tetejére állhatnak, akkor sem tudnak felnőni a kiválóknak kijelöltekhez. A centrumban levéshez kemény követelményeknek kell eleget tenni, ahhoz a teljesítmény önmagában bizony meglehetősen kevés.

Kurátorunk pedig a végén maga is elhiszi, hogy ő az irodalom, a zene, a festészet, a szobrászat, építészet stb. legkiemelkedőbb és legfontosabb alkotói közé tartozik, ha nem a legfontosabb közöttük. (Na, megengedőleg, még azt mondja, az általa kiválasztott emberek is jók, sőt, vele együtt természetesen a legkiválóbbak.) Az utókor persze, vagy remélhetőleg, nyilván másként fog ezekről a dolgokról vélekedni. A kurátor ezt természetesen tudja, ha nem is vallja be (másoknak), de nem sokat törődik vele, sőt, magasról szarik rá. Mert a kurátort a kurátorsága és minden érdeke a jelen idő illúziójának az elhitelesítéséhez és elfogadtatásához köti. A pénz és a hatalom, tudni illik, csak jelen idejű lehet. A jövőt a művek birtokolják, de ők nem szorulnak kurátorokra.

Zalán